

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRASTIS PASVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ REIKALAMS

VOL. I. (METAI I.) WILKES-BARRE, PA., RUGSĖJO (September) 30. D. 1909 M. No. 11.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER AUGUST 21st, 1909, AT THE POST OFFICE AT WILKES-BARRE, PA., UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1897

LAI GYVUOJA MUSŲ "DRAUGAS"!

(Galima giedoti pagal gaidą: „Linksmas budamas, kaip paukštėlis pavasario dieną.“)

Vai praslinko jau naktelė,
Paukščiai sučiulbėjo....
Dievas davė mumis „Draugą,“
Jis veikti pradėjo....

Padėk Dieve! broliužėli,
šios aušros vaikeli!
Dirbkie, dirbkie kuoveikiausiai,
Nustumti vargelį!

Dirva proto mūsų brolių
Uznimis apaugo,
Tų dirvonų išarimui
Reik pagalbos „Draugo.“

Nagi „Drauge,“ bėgk prie darbo!
Bėgk usnis naikinti,
O paėmęs mokslo žagrę,
Pradėk jas valyti!

Tegul prakaitas bedirbant
Kaip rasa Tau krinta,
Skubink, skubink, broliužėli,
Jau dienele švinta.

Skinti kelią pulkas vyrų
Su „Draugu“ išėjo,
Sunkiai dirba, bet jų darbas
Nenuveis ant vėjo.

Ačiu Dievui „Draugas“ leidžia
Spindulius šviesybės,
Kaipo sniegas pradės nykti
Šešėliai tamsybės.

Padėk Dieve jumis broliai
Berti mokslo kvietį!
Mes melsimės kuokarsčiausiai,
Kad imtų derėti

Neprileiskite prie darbo
Vyrų nemokytų,
Tokių, ką klaidų kukaliais
Lietuvą žudytų.

Tikras mokslas atsidejęs
Aria žemę liesą,
Gimdo išmintį, tvirtybę,
Duoda turtą, šviesą.

Lai gyvuoj' kiekvienas brolis,
Tos dirvos veikėjas,
Lai gyvuoja mūsų „Draugas,“
Tą darbą pradėjęs!

Juozapas Žiedelis.

AŠTUONIOLIKTOJI NEDĖLIA PO SEKMINŲ.

EVANGELIJA. — Mat. IX, 1—8. — Anuo metu įjęs Jezus į laivelį, persikėlė ir atėjo į savo miestą. Ir štai atnešė jam vėjo užpustą gulintį lovoje. Ir regėdamas Jezaus jų tikėjimą, tarė vėjo užpustam: Sunau, susiramink, atsileidžia tavo nuodėmės. Ir štai kai kurie daktarai kalbėjo patį savyje: Šitas blevizgoja. O matydamas Jezus jų mintis, tarė: Dėlko nedorai manote jusų širdyse? Kas yra pigiau išarti: Atsileidžia tavo griekai, ar išarti: Kelkis ir vaikščiok? O idant žinotumite, jog žmogaus sunus turi galybę ant žemės atleisti nuodėmes, tada tarė vėjo užpustam: Kelkis, imk tavo lovą, eik į tavo namus. Ir atsikėlė ir nuėjo į savo na-

mus. mus. O minios pamačiusios, bijojosi ir garbino Dievą, kurs davė tokią galybę žmonėms.

LEKCIJA. — I. Kor. 4—8. — Broliai: Dėkoju mano Dievui visados už jus Dievo malonėje, kuri yra jums duota Kristuje Jezuje; jog visuose daiktuose stojotes turtingais jame visokiame žodyje ir visokioje pažintyje; kaipo Kristaus liudijimais jusimp yra patvirtintas. Tapo, jog nieo jukms neberekia nei prie jokios malonės laukiantiems apsireiškimo Viešpaties mūsų Jezaus Kristaus, kursai ir pastiprins jus iki galo be kaltybės dienoje Viešpaties mūsų Jezaus Kristaus atėjimo.

Katalikiškos žinios.

Pabaigoje rugpiučio mėnesio atsiliko Vroclave (Breslau) didelis vokiečių katalikų kongresas. Tasai kongresas atsižymėjo tuo, kad jame buvo daug kalbėta apie darbininkų reikalus. Pradžioje 26,000 darbininkų su vėlyvomis didelėje procesijoje nuėjo į katedrą, kur juos priėmė kardinolas Kopp. Tarp darbininkų daug buvo lenkų, kurių tautiškų jausmų kardinolas liepė neužgauti.

Kongreso garbės pirmininku tapo apšauktas griovas Ballestrem, buvęs Reichstago prezidentas, bet tikruoju pirmininku tapo išrinktas p. Herold.

Sekantys vyrai skaitė referatus:

D-ras Bell apie „Vokiečių katalikų priedermes, visuomenės ir pramonijos dirvose,“ d-ras Herschel apie „Šv. Bonifacio draugiją,“ d-ras Faulhaber apie „Moterių klausimą,“ kun. Capitza apie „Blaivybę,“ kunigai-kštis Lowenstein-Wertheim apie „Misijas,“ prof. Meyers apie „Labdarybę,“ d-ras Marx apie „Mokymą,“ d-ras Mumbauer apie „Literatūrą,“ d-ras Rumpf apie „Krikščioniškąją Dailę,“ Mgr. Schaedler apie „Popiežių ir Pijų X“ ir d-ras de Witt apie „Spaudą.“

„Catholic Young Men's National Union“ laikė savo seimą Bostone 6—7 d. šio mėnesio. Tapo nutarta susilieti su „Young Men's Institute“ ir prisijungti prie katalikiškųjų drugijų Federacijos.

Nedėlioje, 19 d. šio mėnesio, tapo atidarytas Pirmasai Pilnas Susirinkimas Kanadoje. Bus svarstomi Kanados katalikų bažnyčios reikalai. Susirinkimas prasidėjo iškilmingomis apeigomis bazilikoje Notre Dame Quebec'e.

10 d. šio mėnesio pasibaigė katalikų vasarinė mokykla Cliffhavene, N. Y. Mgr. D. J. McMahon, kursai buvo mokyklos prezidentu, apskelbė, kad komisija statyti Champlain'o paminklą pastatys jį netrukus ant kalno

nuo kurio matyti ežeras [Champlain] ir katalikų vasarinės mokyklos trobesiai. Paminklas atsieisias 50,000 dolerių.

Kuomet mės garsiai skundžiamės, kad lietuviai katalikai nepalaiko katalikiškos laikraštijos, holandai katalikai gali buti mums pavyzdžiu. Visi penki Holandijos didieji miestai turi po katalikišką dienraštį, kurį ima vietiniai katalikai. Dienraščiuose paduodama žinias teip kaip ir visuose kituose. Katalikiški dienraščiai Holandijoje turi didelę įtaką politikoje ir labai sumaniai giną katalikų reikalus. Tikrai katalikiškai spaudai reikia padėkoti, kad katalikai karalienės Wilhelminos valdybose nėra teip niekinami, kaip pirmiau.

IŠ LIETUVOS.

Panevėžys.

Realinėje mokykloje, persimainius direktoriui, reakcija pasiekė augščiausį laipsnį. Vėl užginta gyventi privatinėse „kvarterose“ ir prisakyta gyventi bendrose, kurios turi būti direktoriaus patvirtintos. Dar dyklaikis nebuvo pasibaigęs, o jau išvyta du mokinių, nutvertu alinėje. Žinoma, labai peiktini tie mokiniai, kurie po alines lando; bet dyklaikyje ir prieš 1905 metus taip skaudžiai nebūvo baudžiama. Mokinių čia visuomet privažiudavo tirštai. Kuomet tik 6 klesos tebuvo, mokinių skaičius dažnai perviršydavo 300: atsidengus sekmajai klesai, mokinių skaičius tiek padaugino, kad prisiėjo atidengti paralelinės (gretimios) klesos. Šitam direktoriui, matyt, parūpo mokinių skaičius sumažinti ir paralelines uždengti. Užtat ir norintieji įstoti kertama be pasigallėjimo. Iš 17 vaikų, laikusių egzaminus į I klesą prieš dyklaikį priimta tik du. Na, ir reikalavimai buvo negirdėti. Vienam vaikui J. G. buvo liepta atmintinai padalyti milijoną ir padauginti tryliką ant trylikos!

Dar naujiena: po dyklaikio nebeprims į mokyklą nei vieno mokinio, kurs nebus įsitaisęs "naujos formos", t. y. tamsiai žaliai palto, tamsiai pilkos bluzos ir kelinių ir tamsiai žalios mandieros. Žinoma, reikalauti nesunku, gal ir lengva; bet išpildyti — tai ne visiems lengva. Bepigu tiems, kurie tūkstančiais vartoja arba tūkstantines algas ima; bet kas daryti ūkininkams, kuriems ir be ekstra-reikalavimų nelengvai atseina vaiko mokymas? Kur dėti ligšiol dėvėti rūbai? Kas veikti tam, kurs, pas tėvus viešėdamas, pasisiuvo rūbus pirm, negu sužinojo apie "naują formą"? Ir kodėl čia taip staigi permaina, jeigu ligšiol visose realinėse buvo dėvimi juodi, o gimnazijose pilki rūbai?! Šitoji rūbų staigi permaina įvyko, galima manyti, taip-pat mokinių skaičiui sumažinti per prašalinimą neturtingesniųjų. Tai patyriau iš pasikalbėjimo su vienu paėto telegrafo valdininku, kurs tiesiog pasakė, kad, girdi, neturį užtektinai pinigų tegu nesimokina.

— O jeigu neturtingas trokšta moksio ir yra gabus, kaip tuomet daryti? — paklausiau.

— Tegū eina, girdi, į liaudies mokyklas, į miestines; ten galėsią ir apdriskę vaikščioti. Augštesnės mokyklos galinėios pasilikti tik turtingiems; ir negražu esą sėdėti turtingam ant vieno suolo su apiplyšėliu.

Seniau į mažaturčius Panevėžio realinėje taip nežvaizuota ir, kas geriau mokinos, tai buvo labiau mylimas ir paguodotas.

Dar išgirdau naujieną, būk iš neturtingų kilęs mokyklas vyras nebūsiąs ateityje taip veiklus, kaip turtingų tėvų vaikas, nors šis ir nebūtų taip gabus...

Galima manyti, kad nevienas šis valdininkas yra tokio numanymo. O juk jis ir kiti siunčia vaikus į realinę. Yra, kaip visur, taip ir čia, tėvų komitetas, darą kelius kartus į metus savo susirinkimus ir išduodąs nutarimus. O į susirinkimus paprastai mūsų ūkininkai nemėgsta atvykti. — "Et, — paprastai sako mūsų žmonės, — apsieis ir be manęs. Ką aš ten veiksiu? Bus ten gudresnių"... O jeigu visų luomų tėvai visuomet atvyktų į susirinkimus, kažin, benebūtų susirinkimų nutarimai visiems naudingesni ir bešališkesni...

Kaltas, kas nesinaudoja suteiktu jam balsu!

Margių Juozas.

„Viltis“.

Panevėžys. Nauja mergaičių gimnazija. Privatinei 4 kl. p. Garbačiauskaitės-Verehoustinskienės mergaičių pro gimnazija pakeista 7 kl. gimnazija. Šiais mokslo metais atsidengė 5 kl. Priėmimas mokinių prasidėjo Rugpiučio 18 d. ir truks per ištisus metus. Suprantamas dalykas, kad iš vėliau įstojančių mokinių būtina reikalaujama, kad praleistąsias lekcijas mokėtų. Be priverstinųjų visuotinio mokslo dalykų, reikalaujant, dar išguldona: lietuvių, lenkų, vokiečių ir prancūzų kalbos.

Patariu gerbiamiems mano viengenčiams pasinaudoti gera proga ir leisti savo dukteris į šią mokyklą: nes p. Gerb.-Verehoustinskienė pavyzdinčiai veda mokyklą ir yra teisinga perdėtinė.

Aleksandras Purickis.

„Viltis“.

VILNIŪJE.

Dėlei Verkų pirkimo. Kaip patyrėme, kun. Ambraziejaus ir komp. vedama bendrovė Verkams pirkti atsiskanti nuo to sumanymo, kadangi — apvertinus miškų vertę, pasirodę jų ten esama nedaugiau, kaip už 160 tūkstančių rublių, taigi jokiuo būdu negalima esą duoti už Verkus 800 tūkst. rb., kiek reikalauja užsispyręs Verkų savininkas. Tečiau dabar Verkus derėti emėsi kokia ten prancūzų draugija. Sako, kad ir žydai norį Verkus pirkties manomajam žydų universitetui (apie tai jau "Viltis" savo laiku buvo minėta) steigti. Šie savo sumanymą gal ir mokės įvykinti.

G...

„Viltis“.

Lietuvis mokytojas. Baigūsis Odesos universiteto matematikos skyrių p. Z. Žemaitis, lietuvis, gavo matematikos mokytojo vietą Vilniaus Neždiurovienės moterų gimnazijoje ir komercijos mokykloje.

Trūksta mokytojų. Vilniaus mokslo apygardoje yra

„Viltis“.

didelis trūkumas miesto mokyklų mokytojų. Mokslo apygarda dabar rūpinantis, kaip padauginti tos rūšies mokytojų skaičių, kad jų užtektų visoms mokykloms. Apygarda norinti gauti iš švietimo ministerio leidimą atidengti kitais metais prie mokytojų institute paralelines klesas. Būsią tat per pusę pigiau, negu steigiant naują institutą. Instituto užlaikymui išėina 38 tūkstantis rub. metams, o paralelinių klesų užlaikymui užteksią 19,000 rub.

Egzamenai institute jau pasibaigė. Iš 87 norinčiųjų įstoti į kleson priimta 30 žmonių.

„Viltis“.

Chemijos-technikos mokykla. Įžengiamieji egzaminai pasibaigė rugpiučio 17 dieną. Į įžengiamąją klesą priimta 40 mokinių.

Trečiojon kleson įvesta naujas mokslo dalykas apie elektrotechniką.

Ateinančiojo mėnesio pradžioje paskutinios klesos mokiniai, pasidalię į burelius, važiuosią apžiūrėti cukraus dirbtuvių. Cukraus dirbtuvės jau užprašiusios 20 mokinių.

„V-tis.“

Kupiškis, Ukm. ap. Šiemet pievos mažai težėlė, šieno mažiau, nekaip pernai, o nesant gražių orų, ir tas pats gerokai apipuvo. Dobilai ir gi menki; vikai vidutiniškai paaugo. Rugiai iš pavasario labai gražiai rodė: tik ilgi lietūs privarė prie to, kad kur tik geresni buvo, priguldė prie žemės, pertai ir kirsti daugelyje metų prisėjo, kaip patalą. Žinoma, ir branda iš tokių rugių bus menka. Vasarojus geras, ypač žirniai, avizos: vietomis linai gerai užderėjo. Kažin tik bulbės kaip sveikos bus iš tokių šlapiųjų metų, jas ypač žmonelės brangina, nes, anot jų "bulbelės — didelis užuvasas duonai. Sodai apituščiai, nes, matyt, kirmelės pakenkė, kurios iš pavasario baisiai buvo apnikusios medžius. Nemažai yra vyšnių, serbentų. Žmonės skundžiasi, kad šiemet labai velyvi metai: laukai dar tebėra nenudirbti, o jau žolinė. Darbai susitraukė į krūvą. O čia tie manevrai, nuo kūrų javai gali gerokai nukentėti.

Rūgp. 10 d., per šv. Lauryną, buvo didelė audra su

baisia perkūnija. Žaibai nuolat pylė, griaustinis griovė nepaliaudamas. Lietus kaip karteim vertė. Matyt buvo daugelyj vietų degant. Tarp kitko, griaustinis trenkė į grūdų magaziną Pajuodupės sodžiūje. Be to dar sudegė ūkin. Balčiūno klotimas ir Motekonies daržinė. Nuostoliai nemaži: dviejų seniųjų grūdai niekais nuėjo.

Yra sumanyta įteigti Kupiškio elgetų prieglaudą, arba "ubagyną", kaip čia žmonės vadina. Apie tai pra-
nešta parapijonims sekmadienį, rugp. 9 d.: kviečiami šeimininkai ir šeimininkės ateinantį sekmadienį susirinkti šio dalyko aptartų. Pagirtinas yra tas sumanymas. Panašios įstaigos reikalingumą jau daugelis atjaučia; bet kokia bus daugumos pažiūra, parodys tariamasis susirinkimas.

Paulius Paulėnas.

„V-tis.“

Koleros plėtimos mūsų krašte — nuo rugpiūčio 16 d. lig 22 dienos.

Vilniaus gubernijoje susirgo per tą laiką 27, mirė 7; o per paskutinę savaitę susirgo 11, mirė 4. Viso labo nuo koleros pradžios sus. 130, mirė 48.

Vitebsko gub. susirgo 222, mirė 80; per paskutinę sav. susirgo 361, mirė 126. Nuo koleros pradžios, vadina-
si, nuo birželio 16 d. susirgo 2.289, mirė 833.

Kauno gub. susirgo 8. Per paskutinę savaitę susirgo 1. Per visą koleros laiką susirgo 9, nei vienas nemirė (?).

Magilevo gub. nuo rugpiūčio 16 lig 22 d. per paskutinę savaitę susirgo 251, mirė 10.

Per vis juo kolera platinasi Vitebsko gubernijoje. Trūksta gydytojų ir ligonbučių. Žmonės miršta savo namuose, užkrėsdami kitus.

„V-tis.“

Panevėžys. A. Minskerio spaustuvė, gavo iš valdžios leidimą spauzdinti dukart per savaitę „Panevėžio Apskelbimų Laiškelį.“ Apskelbimai priimama: rusų, lietuvių, lenkų ir žydų (žargonu) kalbomis.

Menas.

„V-tis.“

Panevėžys. Šiomis dienomis, būtent nuo 7—13 1 dienos šio mėnesio, buvo kvotimai Panevėžio Mokytojų Seminarijoje. Į įžengiamąją klasą išdavė egzamenus penki lietuviai ir vienas baltarusis.

Keistas.

„V-tis.“

Kybartai, Suv. gub. Daugalaičių kaime, šale Kybartų rugsėjo 8 d. n. k. suėmė Vin. Prapuolenį ir Al. Vabaliuką ir išsivežė į Vilkaviškio kalėjimą. Prieš du mėnesius V. Prapuolenį kratė ir radę kažinkokių priešingų valdžiai popierių, o Vabaliuką nėra žinios, už ką suėmė. Žmonės sako, vis tai tebesitęsianti "Šviesos" istorija.

"Aušros" Dr. pirm. Špakauckas.

„V-tis.“

"Draugijos" Redaktorius kun. Al. Dambrauskas nubaudimas. Už straipsnį "Lenkų ir rusų spauda" "Draugijos" No 30 (p. 222—223) Redaktorius kun. Al. Dambrauskas nubaustas 300 rublių. Straipsnis, anot apkaltinimo, padavęs melagingas žinias apie veikimą Lietuvos ir Vilniaus Archijepiskopo Nikandro, jam važinėjant š. m. gegužės mėnesyje po eparchiją ir tuo keliąs neapykantą prieš pravoslavų cerkvės ganytojus. Straipsnyje paduotos ištraukos iš Arch. Nikandro dalijamo katekizmo.

IS LIETUVISKŲ DIRVŲ AMERIKOJE.

IS TACOMA, WASH.

Tacomoj ir South Tacomoj lietuvių yra: šeimynų 19, viso: vyrų 61, moterų 19, vaikiukų 18, mergaičių 15 ir viena suaugusi mergelė. Savo namus turi 14 lietuvių, jie verti \$44.950, skolos ant visų tik \$800. Iš draugijų yra tik S. L. A. kuopa 161, su 17 narių. Vienas turi gertuvę ir prie jo dar vienas lietuvis dirba. Laisnis \$1000 met., randos mėnesį \$125; jis laiko ir hotelį, kuriame yra apie 20 kambarių. Yra vienas kurpius, teippat vienas lietuvis yra valgykloj virėju; kiti visi darbininkai dirba prie įvairių darbų, uždirba už 10 val. darbo \$2.00—2.50. Pragyvenimas mėnesį \$18—20.

"L". V. P.

IS RAYMOND, WASH.

Čia yra 12 lietuviškų šeimynų, iš viso: vyrų 71, moterų 12 ir viena gyvanašlė, nes vyras pabėgęs, vaikiukų 11, mergaičių 1 ir dvi saugusios mergelės. Venas lietuvis su amerikonu laiko gertuvę. Gertuvės per naktis atdaros: ant 2500 gyventojų 11 gertuvių ir rodos, visiems gerai einasi. Veik visi lietuviai dirba lentų piovyklose. Už 10 darbo val. gauna \$2—3. Pragyvenimas ant mėnesio \$20—25.

"L". V. P.

IS MILLS CREEK, WASH.

Nuo Menlo, Wash, apie 10 mylių vienas lietuvis turi ukę vertės \$2500, nevedęs, gyvena vienas. Daugiausiai dirba ant savo ukės, nes naujokinėj išvalymui žemės nuo kelmų reikia daug darbo.

"L". V. P.

IS ELL, WASH.

Lietuvių čia yra dvi šeimyni; viso: vyrų du ir moters dvi, vaikiukas 1 ir mergaitė 1. Vienas turi savo namus vertės \$2500 ir gertuvę, vienas dirba miške prie kirtimo medžių; gauna ant dienos \$3.50. Pragyvenimas apie \$20—25 mėnesį.

"L". V. P.

IS CHEHALIS, WASH.

Čia yra tik viena lietuviška šeimina: 1 vyras, 1 moteris ir 2 vaikučiai. Dirba jis lentų piovykloj, uždirba ant dienos \$2.50.

"L". V. P.

IS CENTRALIA, WASH.

Čia yra tik viena lietuviška šeimina, susidedanti iš dviejų vyrų ir vienos moteriškės; vaikiukų 4 ir mergaičių 3; turi savo keletą namų Tacomoj, Wash., bet kiek verti tie namai, negalėjau patirti, nes nenorėjo sakyti. Tos šeimynos galva turi čia gertuvę ir kitas lietuvis pas jį yra šinkorius.

"L". V. P.

IS ABERDEEN, WASH.

Lietuvių yra čia penkios šeimynos. Savo namus turi du lietuviai, jie verti \$2400, skolos yra apie \$250. Vienas lietuvis su lenku laiko gertuvę. Vyrų čia yra 41, moterų 5, vaikiukų 3, mergaičių 1 ir dvi suaugusios mergelės. Vyras visi dirba prie lentų piovimo; dienomis dirba 10 valandų, naktimis 12. Mokestis \$2.00—3.00 už dienos darbą.

83

Pragyvenimas \$18 — 20 ant mėnesio. Seniausias čia apsigyvenęs lietuvis Juozapas Kazragis, paeinantis iš Kauno gub.; jis čia gyvena nuo 1902 metų. "L". V. P.

IŠ OREGON CITY, OREGON.

Čia yra lietuvių 7 šeimynos, iš viso: vyrų 18, moterų 7, vaikiukų 13, mergaičių 7 ir viena suaugusi mergelė. Savo namus turi tik vienas lietuvis, jie verti apie \$900; skolos yra apie \$300; kiti moka randos ant mėnesio \$8 iki \$12 už 5—6 kambarius. Čia veik visi lietuviai dirba popieros dirbtuvėse, o vienas vilnonėje. Popieros dirbtuvėse dirba su dviem atmainom: dienomis 10 valandų, naktimis 11—12 valandų. Uždarbiai ant dienos \$2, retas uždirba \$2.50. Pragyvenimas \$18—20 mėnesij. "L". V. P.

IŠ PORTLAND, OREGON.

Sunku čia susižinoti, kiek tikrai randasi lietuvių, nes čia iš miškų kartais užplaukia ant švenčių su virš šimto pavienių, parsiveža porą šimtinių ir čia netrunka su jais atsiveikinti ir vėla grįžta į kalnus. Dabar suradau, rodosi, 3 šeimynos, o pavienių 10, taigi viso: vyrų 13, moterų 3, vaikiukų 3, mergaičių 3. Lietuvių užsiėmimai čia įvairūs: du dirba prie kriaučių; jie uždirba sanvaitėj \$18—24. Vienas lietuvis laiko gertuvę kartu ir viešbutį. Randos moka ant mėnesio \$210, laisnis \$800 metams arba \$200 kas 3 mėnesiniai, savastis jų verta \$2500. Prasto darbininko alga dienoj \$2.50—3.00. Pragyvenimas \$20—25. "L". V. P.

IŠ DIVERNON, ILL.

Sitas miestelis yra 18 mylių nuo Springfield, Ill. Yra čia dvejios anglių kasyklos: vienas šaftas priguli Madison Coal Co. Uždarbiai buvo geri per ištisą vasarą: uždirbdavome po 40 dol. į pusę mėnesio; bet iš kitur pribuvusiam sunku buvo darbas gauti. Dabar darbai sumažėjo; dirba tris dienas sanvaitėj. Nežinia kaip ilgai teip menkai dirbs.

Lietuviai čia gyvena nuo desimties metų. Dabar yra 20 lietuviškų šeimynų, iš viso: vyrų 37, moteris 21, vaikiukų 18, mergaičių 21, viso 97. Čia yra trys lietuviai turinti savo namus; Kazys Kubilius turi du namu. Jis pirmas iš lietuvių čia apsigyveno. Antanas Girdžius turi namus vertės \$1300; jis turi ir farmą pirkęs Wisconsin valstijoje, 140 akrų žemės. Povilas Bartkus turi namus vertės 700 dol.

Lietuvių promonininkų nėra nė vieno, nėra nė vienos lietuviškos draugijos. Visi miegame saltuviškos draugijos. Visi miegame saldžiu miegu. Rupintiesi tautiškais reikalais niekam nė į galvą neužėina. Svarbiausias čia mykščų lietuvių užsiėmimas liuosame nuo darbo laike — tai "einikis" ir "pokeris". Tame tai mūsų lietuviai ne tinginiai. Pralošę visus pinigus kartais ir porą dienų paskui nevalgo. Į jokias organizacijas ne priguli, nes jų naudos nesupranta (tai reikia suprantantiems paaiškinti. Red.). Iš vieno peikimo pasielgimo juk nieks nieko ne pasimokys. "L". A. Jurgina

LIETUVIŲ BLAIVININKŲ SANJUNGOS

PIRMASAI SEIMAS, WATERBURY'E, CONN.
šv. Juozapo parapijinės mokyklos svetainėje, 22 Rugsėjo 1909.

Po iškilingų šv. Mišių atlaikytų žinomo Blaivybės apaštalo tarp Amerikos lietuvių, kun. P. Saurusaičio, buvo pradėtas pirmutinis Amerikos Lietuvių Blaivininkų Seimas šv. Juozapo parapijinės salės svetainėje. Greta Waterburiškių atstovai buvo nuo blaivininkų Clevelando, Philadelphijos, Lawrenceo ir Bostono aplinkinės. Waterburyje pasirodė blaivininkai skaitlingiausiai. Čia yra net 2 suaugusių blaivininkų draugijos (viena turi apie 150 narių) ir viena vaikų, skaitlium pereinanti 100. Iš gerbiamų lietuviškų klebonų ant Seimo buvo kun. P. Saurusaitis, vietinis, kun. Milukas iš Philadelphijos, kun. Halaburda iš Clevelando ir kun. Radzevičius iš Gardner, Mass., dėl netikėtų parapijoje atsitikimų negalėjo pribūti. Taip pat nuo Pittsburgo laukiami kunigai negalėjo pribūti, nes pas juos tada būta dijecezijos rekolekcijų.

Atidarius kun. P. Saurusaičiui su malda pirmutinį Amerikos Lietuvių Blaivininkų Seimą. Seimo pirmsėdžiu išrinktas p. Antanavičius iš Waterbury'o, Seimo sekretorium J. Kovas, kuris atstovavo Clevelando blaivininkų kuopą.

Po ilgesnių diskusijų išrinkus vardą naujai organizacijai (Lietuvių Blaivininkų Sanjunga) pradėta darba apie jos konstituciją. Sulvg kun. P. Saurusaičio patarmę rūpintasi kiek galint, kad organizacijos įstatai panešėtų kuodaugiausiai į Bažnyčios Vyresnybės užtvirtintą Blaivybės Draugiją Kauno dijecezijoje, idant ateidami iš Lietuvos blaivininkai lengvai galėtų įstoti L. B. S., o vėl iš Amerikos grįždami, kad Lietuvoje lengvai galėtų įeiti į Blaivybės narių skaitlių.

Vardas.

Lietuvių Blaivininkų Sanjunga (L. B. S.) po globa Sopulingos Dievo Motinos.

Siekis.

1. L. B. S. siekis platinti lietuvių katalikų tarpe blaivybę, dorą apšvietimą, patrijotizmą, (Tėvynės meilę) ir suteikti savytarpinę medžiagišką pagalbą.

2. Draugijos veikimo ribos — Suv. Amerios Valšėiai ir Kanada.

Vyriausiasis čarteris bus išimtas Connecticut'o valsčiuje; kituose valsčiuose čarteriai bus išimtinai kaipo L. B. S. šakos.

3. Lietuvių Blaivininkų Sanjunga savo siekio pasiekimui. a) palaiko laikraščius ir kitus spaudos veikalus, kurie platina blaivybės idėją (nuomones apie blaivybės reikalingumą); b) surengia skaitymus ir lekcijas apie stačiai paliečiančius draugijos tikslą daiktus; c) steigia knygynus ir skaityklas; d) įtaiso teatrus, spektaklius, koncertus ir kitokios rūšies padorius pasilinksminimus; e) atidengia ir užlaiko arbatines, viešnamius, darbo namus, alkoholikams gydymas, labdarių namus ir prieglaudą; f) atidengia savyšelpo kasas, ligos ar mirties atsikime; g) atidengia pasiteiravimo darbo biurus.

II.

1. L. B. S. sąnariais gali būti abiejų lyčių pilnametės ypatos katalikų tikėjimo, liuosai išreiškiančios norą pildyti šiuos įstatus.

2. L. B. S. sąnariai skiriasi į: a) tikruosius, b) garbės sąnarius ir c) globėjus (protektorius).

3. Tikraisiais draugijos sąnariais esti: a) abstinentai, suvis negeriantieji nei jokių svaiginančių gėrimų; b) blaivininkai, prisiturintieji nuo gėrimo stiprių svaiginančių gėrimų, kaip degtinės, konjako, romo, arako, o kitų gėrimų vartojime užlaikantieji prigulintį saiką.

4. Garbės sąnariais skaitosi ypatos, kurios draugijai daug kuo patarnauja arba paaukvoja jos naudai ir nemažiau 50 dolerių.

5. Globėjais sąnariais skaitosi ypatos, suteikusios draugijai medžiagišką ar dvasišką paramą.

L. B. S. priima į savo globą ir nepilnamečių draugijas, tik be teisių dalyvavimo susirinkimuose ar seime.

6. Abstinentas ar blaivininkas už sulaužymą savo prižadų, t. y. už pasigėrimą du syk', yra persergėtas, o po tremčiam prasikaltimui yra išbrauktas ir nustoja visų teisių ir sulyg savyšalpos. Jei kuopa neteisingai išbrauktą sąnarį, tai šis turi teisę apeliuoti į Centro Valdybą. Kuopos turi būti labai atsargios su priėmimu abstinentų ir blaivininkų, kad per nepildančio savo prižadėjimų nario pasielgimą, nebutų gėdos kitiems abstinentams ir blaivininkams.

7. L. B. S. sulyg savyšalpos irgi dalinasi į 3 skyrius. Pirmo skyrius nariai moka po 10 c. kas mėnuo ir po 5c. per bertaininius susirinkimus į Centro kasą, kuri, mirus sąnariui, išmoka 100 dolerių posmertinės. Tokis narys turi teisę persikelti iš vienos į kitą pagalbinę draugiją, prigulinčią prie L. B. S., be jokios įstojimo mokesčio, vien parodydamas savo transferkortę.

Antram skyriuje mokasi mėnesinės po 5c, už posmertinės \$30 ir teipgi turi teisę pasinaudoti transierkortėmis, t. y. persikelti iš vienos draugijos į kitą be jokio įstojimo.

Pagelba ligoje ir nelaimėi ištikus palikta kiekvienai kuopai, bet nepaprastuose atsitikimuose, jei Centro izde yra pinigų, galės gauti pagelbą ir iš Centro sulyg nutarimą delegatų per Seimą arba Centro Valdybai susižinojus su kuopomis.

Kurie nenori jokios posmertinės pagelbos, tai turi užsimokėti 25c ant metų. Už tą mokesį jie įgija teises Liet. Blaiv. Sanjungos ir gali nešioti ženkelius jos, teipgi gali naudotis L. B. S. knygynu, knygomis ir laikraščiais, įstaigomis ir tt.

Nemokantieji į savyšalpos kasą draugijų susirinkimuose ir Lietuvių Blaivininkų Sanjungos Seimuose gali būti vien kaip svečiai, nors ir būtų išrinktais kuopų į atstovus.

L. B. S. šakos privalo rūpintis apie įsteigimą savyšalpos ligoje, uždėdamos ypatingą mokesį ant narių tam tikslui. L. B. S. šakos rūpintis patraukti ir daugiau draugysčių prie mūsų organizacijos. L. B. S. savo šakoms jų naminiuose reikaluose palieka kuoplačiausią savyvaldą. Draugystėms patariama, jei nori gauti pilną benefitą (pa-

gelbą) ligoje, kad nariai mokėtų po 50c kas mėnuo; iš tų 10c siųsis kas mėnuo į Centro kasą Posmertinių Fondui, o iš kitų 40c, draugystėje likusių, susidarys pagelba ligoje. Kurios draugystės norės mažesnę pagelbą ligoje, tai gali mažesnę mėnesinę mokesį užsidėti. Kurios nenori pagelbos, tai apart tų 10c kas mėnuo nieko nemokės. O jei ir posmertinės nenori, tai surinks tik po 25c nuo nario kasmet. Daugiau nieko.

L. B. S. reikalais rūpinasi Centro Valdyba ir metinis Seimas.

L. B. S. Centro valdyba susideda iš: Dvasiško vadovo, prezidento, dviejų vice prezidentų, dviejų sekretorių (finansų ir protokolų), kasieriaus, trijų revizijos komisijos narių, knygiaus ir literatiškos komisijos.

Per Centro protokolų sekretorių Valdyba prižiūrės protokolų užrašymą ir priėmimą naujų sąnarių (kartu su dvas. vadovu), teipgi persikėlimą anų iš vienos šakos į kitą arba ir priėmimą iš Lietuvos atėjusių arba į ten grįžtančių.

Į pirmą savyšalpos skyrių (ant 100 dol. posmertinės) priimami nariai ne senesni kaip 45 metų. Į antrą skyrių savyšalpos (ant 30 dol. posmertinės) priimami iki 55 metų senumo.

III.

L. B. S. sąnarių teisės ir priedermės.

Tikrieji ir garbės draugijos sąnariai naudojami: a) visomis dvasiškomis malonėmis, suteiktomis Rymo-katalikų Bažnyčios blaivininkų draugijos sąnariams; b) skaitykloimis, bibliotekomis, taippat visomis draugijos istaigomis.

Tikrieji draugijos sąnariai privalo: a) prisiturėti nuo vartojimo stiprių svaiginančių gėrimų sulyg padarytais pasižadėjimais; b) nesiūlyti kitiems spiritinių gėrų; c) nelankyti girtuoklybės istaigų: prisidėti prie blaivybės praplatinimo; e) savo laiku įnešti į draugijos kasą nutartą mokesį; f) šventadieniais sukalbėti vieną "Sveika Marija"; g) vesti visur krikščionišką ir pavyzdinę gyvenimo būdą.

L. B. S. Seimai esti a) paprastieji, sušaukiami Valdybos kasmet ir b) nepaprastieji, sušaukiami reikalui atsitikus.

PASARGA. Apie Seimo sušaukimo laiką ir apie apsvarstomus jame dalykus teipgi Centro Valdybon kandidatus Valdyba praneša šakoms prieš sušaukimą Seimo mėnesiu anksčiau.

Nepaprasti Seimai sušaukiami: a) pareikalavus nemažiau 10 L. B. S. šakų; b) L. B. S. Valdybai reikalaujant.

Seimas renka Centro Valdybą, peržiūri skundus narių ir kuopų savytarpinius ar ant Valdybos, ištiria ir patikrina įplaukimų ir išleidimų atskaitą, ir apsvarsto klausimus apie L. B. S. įstatų patobulinimą ar atmainą.

Seiman kiekviena kuopa siunčia atstovą nuo kiekvienos 20 tikrųjų (abstinentų ar blaivininkų) savyšalpos skyriaus narių.

L. B. S. kuopų nariai raginami, kur galima, nors sykį į mėnesį ateiti į savo parapijos bažnyčią ant pamaldų su savo ženkleliais, kad tokiu būdu patraukti kuodangiaus žmonių prie blaivybės ir doro krikščioniško gyvenimo.

Sanarys neužsimokėjęs per 6 mėnesius savyšalpos mokesčius skaitosi išstojusiu iš L. B. S.

Už atkaklų peržengimą įstatų ir organizacijai daromą blėdį sanarys būna išbrauktas iš organizacijos ir negali reikalauti sugrąžinimo įneštų pinigų.

Kiekviena kuopa gauna po 3 egzempliorius laikraščio išrinkto seime už organizacijos organą: tais laikraščiais naudojasi kuopų prezidentas ir sekretorius ir visi kuopos nariai suėję į savo pasilinksminimo namą ar skaityklą.

Organizacija taip pat rūpinasi apie išderėjimą nuo savo išrinkto organo redakcijos, kad jos nariams — blaivininkams gazieta būtų siunčiama už papigintą kainą. Organu Lietuvių Blaivininkų Sanjungos per seimą išrinkta „Žvaigždė“, kurios redakcija apsiima blaivininkų kuopoms, imančioms didesni skaitlių gazetų, leisti savo laikraštį už pusę kainos, t. y. už VIENĄ DOLERĮ metams.

Centro Kasierius užsistato kaucijos 5.000.00 dolerių.

Lietuvių Blaivininkų Sanjungos Centro Valdybon išrinkti:

Kur. P. Saurusaitis — dvasišku vadovu.

A. M. Norkūnas iš Lawrence — prezidentu.

J. Kovas ir P. Saulėnas iš Waterbury — sekretor.

J. Jaroševičė iš S. Boston ir kun. Halaburda iš Clevelando — vice-prezidentais.

Paulius Mikalauckas 320 W. Broadway S. Boston, Mass. — kasierium.

Knygų ir Finansų Revizijos komisija: J. Antonavičė iš Waterbury, Pr. Kiele iš Philadelphijos, J. Vencius iš Haverhill.

Mat. Milukas iš Philadelphijos — Centro knygium.

Literatiškos komisijos nariais: Kun. Milukas, A. Paulauskis iš Verona, Pa., ir Julė Pranaitis iš Philadelphijos.

„Žvaigždė.“

BLAIVYBĖS SKYRIUS.

APIE GĖRIMUS.

[Pabaiga.]

Iš to pasirodo, kad alkoholis jėgos nepriduoda, tik ją sumažina, nestiprina, bet silpnina, nepaskubina darbo, tik jį sutrukdo.

Tikėjimas į stiprinančią alkoholio įtekme remiasi ant jausmo, kurį žmogus patiria, išsigėres svaigančių gėrimų. Bet tasai jausmas yra tai skaudus apsigavimas. Darbas sunaudoja žmogaus raumenių pajėgą. Kaip to sunaudojimo pasekmė apsirėškia nuilsimo jausmas. Tas nuilsimo jausmas, tai išmintingas Sutvertojo surėdymas, kuris persergsti žmogaus prigimimą, kad virš savo pajėgų nedirbtų. Tas nuilsimas primena darbininkui, kad jis priėjo prie savo išgalėjimo ribų ir kad jam reikia atnaujinti savo pajėgas atsakomu būdu, jei jis nori dirbti be skriaudos savo sveikatai.

Bet štai kunas gauna alkoholio saiką — ir nuilsimo jausmas išnyksta — darbininkas jaučiasi stipresniu — ir linksmas eina į darbą. Ar jau alkoholis suteikė naujas

pajėgas? Ne! Jis tik suardė gamtos persergėjimą, pasargos mieta, nes nūsmelkė nuilsimo jausmą, taip kaip morfina ar kokaina apmalšina skaudėjimą; darbininkas jaučiasi stipresniu, bet tai nėra naujos pajėgos, kurių alkoholis negali duoti, tiktai paskutinės pajėgų liekanos, kurias gamta norėjo palaikyti. Tas pajėgų liekanas alkoholis išspaudė ir greitai sunaudojo; ir štai po trumpo užsidegimo ir apgavingo pasistiprinimo, tuo didesnis api- ma darbininką nuilsimas.

Alkoholis, kaip botagas nuilsusį arklį, stumia darbininką prie išdėjimo pajėgų. Toks pasielgimas ardo sveikatą. Reikia kuosmarkiausiai pabrėžti tą tiesą, kad alkoholis neduoda žmogaus kunui jokios naujos pajėgos. Apgavingu pastiprinimo jausmu pastumia darbininką išdėti paskutinius savo pajėgas ir taip jį galutiniai pergali. Kas sunkiai dirba, tas savo pajėgų atnaujinimui reikalauja dviejų dalykų: užtenkamo, sveiko valgio ir prigulinčio pasilsio. Vietoje tad išleisti savo pinigus ant alaus ar degtinės būtų geriau, kad darbininkas nusipirktų sau ir savo šeimynai pastiprinančio valgio: mėsos, pieno, daržovių, vaisių. Toliaus, reikalingas jam yra pasilsis. Girtuoklis neduoda sau jokio pasilsio. Nuilsęs atsitraukia nuo darbo: bet, vietoje eiti namon, įžengia pakelėje į smuklę: nori jis ten tik pasistiprinti, tik vieną stiklą išgerti. Bet syki ten atsisėdęs, kaip pririštas, pasilieka visą vakarą, nesmagiame savo drabužyje, trukšmingoje vietoje, sugadintame ore ir tik vėlai kryptuojančiu žingsniu, nuvargęs, grįžta namon, kad po menko pasilsio vėl eitų prie alsinančio darbo. Toks pasielgimas, ar tai ne savavališkas paties savęs žudymas?

RAUDA.

Girtuokli nelemtas, kas tave užstos?
Kas tavo vargus teisingai apraudos,
Į kurių bedugnę jau taip įstrigai,
Kad kur tik ne žvelgsi, vien vargai, vargai?
Tu per dienas dirbi ir prakaituoji,
Tankiai nepavalgęs, neaimaunoji;
Nes alkoholis aptemdė tau protą
Nes alkoholis aptemdė tau protą
Ir pavertė tave į idijotą.
Jausmai gero tėvo tau yr' svetimi:
Namuose vien keiki ir muštis imi.
Vieton kad vaikus gerai išauklėti,
Darai juosius nelaimingais sviete;
Dievo įstatų ir mokslo nepildai,
Užlieti sąžinę degtine bandai.
Bravoro izdą tu noriai papildai,
Tik pats nelaimingas skoloj' paskendai.
Todėl liaukis buvęs degtinės vergu,
Nustok smuklėms pylęs gausingas donis,
Ateityj blaivybę aprink sau sargu,
Laimins tau Dievas, guodos geri žmones.

Pranas.

DRAUGAS

KATALIKISKAS LAIKRAŠTIS
PAŠVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centu. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market Str. Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigų, rankraščių ir korespondencijas reikia siųsti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St. Wilkes-Barre, Pa.

"DRAUGAS"

(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St. Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

PASARGA.

Pasigadinus statomai mašinai, šitas „Draugo“ numeris negalėjo išeiti laiku. Korespondencijos ir kitokios žinios tilps sekančiame numeryje.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Pulkininkas Ch. W. Larned, profesorius kariškosios akademijos West Pointe, turi labai menką nuomonę apie Amerikos augštesnias mokyklas (high schools). Šitos mokyklos, taip sakant, išduoda kasmet egzamenus prieš Sąjunga Valstijų valdžią per savo mokinius, norint išvengti karės akademiją West Pointe ir laivyno — Annapolise. Kadan-gi į tas akademijas stengiasi patekti jaunuomenė iš visų Amerikos valstijų ir teritorijų ir beveik visados pabaigus augštesniąją mokyklą, tai egzamenai į valdžios akademijas duoda liudijimą apie vertybę mokslo, kurį išneša jaunuomenė iš augštesniųjų mokyklų. Tasai liudijimas yra labai nemalonus.

Šįmet — rašo pulkininkas Larned — į West Pointą davinėjo egzamenus 314 jaunikaičių. Iš jų 265 neišdavė egzameno iš vieno arba kito dalyko, o 26 neišdavė egzameno iš visko. Kvotė kandidatų iš algebros, geometrijos, angliskos gramatikos ir literatūros, iš visutinės ir

Sąjunga Valstijų istorijos ir iš geografijos. Kvotimai buvo labai lengvi.

Iš 314 kandidatų 295 mokinosi viešose mokyklose: 6 metus ir 8 mėnesius žemesnėse (grammar schools) ir 3 metus 3 mėnesius augštesnėse (high schools) arba viso 9 metus ir 11 mėnesių. Fyzišką egzameną išdavė 214 jaunikaičių; visas šimtas pasirodė netikusiais tarnauti kariavoje. Tas netikumas dalijasi gan proporcingaiškai po visą kraštą. Taip, pav. iš New Yorko valstijos stoji 37 kandidatai, neišdavė kvotimų 20; iš Pensilvanijos neišdavė 11 iš 17; iš Massachusetts 16 iš 22; iš New Jersey 5 iš 8; iš Ohio 10 iš 14; iš Illinois 10 iš 12; vakarams nusisekė truputį geriau, nes iš Iowos prapuole kvotimuose 4 iš 8; iš Kansas 6 iš 9; iš Nebraskos 3 iš 5.

Kas kaltas, kad diduma Amerikos jaunuomenės negali išduoti net tokių lengvų kvotimų? — Mokykla — atsako Larned. Amerikiečiams vešiosios mokyklos atsina netoli 400,000,000 dolerių kasmet, o rezultatas toks apverktinas!

Žingeidingi yra išgaliai, kuriuos paduoda pulkininkas Larned. Pav., kandidatas F. iš New Jersey kvotimuose iš geografijos atsakė, kad Sekvana plaukianti šiaurinėje Rusijoje, o Ebro Prancuzijoje. Paklaustas apie Rymą, atsakė, buk jisai apimęs visą Italiją ir šventąją žemę arba Jeruzolimą. Istorijoje dviejų Rožių karė buvo pas jį karė Cromwell'io su karalium; reformaciją aiškino perėjimu iš blogo gyvenimo į geresnį, krikščionišką; naminėje karėje Sąjungose Valstijose visą košę suvirusi Carolina, kuri karės pabaigoje ir atsiškyrusi nuo Unijos.

Antras kandidatas M., iš Mississippi, po aštuonerių metų mokinosi, iš kurių trejus praleido augštesnėje mokykloje, atkakliai tvirtino, kad Sparta ir Atenai gulėję pagal „Tigrės“ upę; kad Ispanijos karalius norėjęs padaryti visus žmones katalikais, bet girdi, ispanai pakėlė maištą ir surengė karaliui Ispanijos inkviziciją. Tas pats jaunikaitis nukėlė Gangesą į pietų Ameriką, Ebro į Austriją, Sekvaną į Angliją, Dnieprą į Kanadą, padarė Hong-Kong Japonijos sostine, perkėlė Kubą į vakarus nuo Filipinų, o upę Kongo į Kynus.

Nereikia spręsti iš to visko — rašo toliaus pulkininkas Larned — kad tik išskirtini vaikinai (suprask: negabiausieji), nori įstoti į kariškąją akademiją. Ne, tai paprasti, vidutiniai mokiniai. Larned neabejoja, kad jeigu visus Amerikos augštesniųjų mokyklų mokinius kas pradėtų egzaminuoti, atrastų tą patį, t. y. 84 nuošimtis neišduotų kvotimo, o 33 nuošimtis pasirodytų silpnais fiziškai.

O čia: viešasis mokyklas lanko šįmet 16,596,503 vaikinai ir mergaitės; jų užlaikymas atsina 376,996,472 doleriais!

Padavęs šitą žinią, Chicagos „Dziennik Związkowy“ visą kaltę sumeta ant mokytojų. „Amerikoje — rašo lenkų dienraštis — kur kiekvienas vyras laiko savo idealų biznį ir tikrai biznį, nors tas biznis būtų pirkliavimas senais laikraščiais arba sudaužytais stiklais, negalima tiesiog gauti augštesnioms mokykloms rimtų, augštesnių mokytų vyrų. Tai-gi katedros esti užkemsamos

bent kaip prisirengusiomis merginomis, kurioms mokslas nerupi, kurios ir pačios jo neturi ir negali suvaldyti pasileidusio jaunimo. O tas jaunimas vieton mokinties, žaidžia visokius žaislus, flirtuoja parkuose ir ant gatvių kampų, steigia slaptas draugijas ir, galop, kad reikia stoti į kvotimus, ieško Dniepro Kanadoje, o Rymo Jeruzolimoje."

Tokius liudijimus apie taip išgirtas pasaulyje Amerikos viešiasias mokyklas daro Amerikos pedagogas ir lenkų liberalų, antiklerikalų organas.

Mēs, iš savo pusės, galėtumėme privesti daugiau pavyzdžių viešųjų mokyklų netikumo. Gal tatai padarysime netrukus, bet tuo tarpu nurodome į kitokias, šalia viešųjų gyvuojančias mokyklas,—tai parapijų mokyklas, kuriose mokina ne įsipirkusios už mokytojas samdinės, bet pasišventusios pačiai mokinimo idėjai — vienuolės, seseris. Tegul jas šandija, niekina, tegul pravardžiuoja „davatkomis," tegul pašėpia, kad šventieji seserų neturėję ir jiems jų nereikia — bet jos, tylios Kristaus vinyne darbininkės, kantrybėje ir pasišventinime suteikia savo mokiniams daugiau mokslo, daugiau disciplinos ir daugiau doros, ne kaip išgirtos pasaulinės mokytojos. Pirm poros metų, kilus aštriems ginčams už parapijų mokyklas, Nau Yorko „Sun" išsiuntė savo atstovą ištirti sankrovose, bankose, biuruose ir tt., kokie oficialistai yra labiau pageidaujami: ar tie, ką yra mokinę viešose mokyklose, ar baigusieji parapijų mokyklas? — Pasirodė, kad visur ir visados parapijų mokyklų mokiniai yra statomi pirmoje vietoje. Išėjęs iš tų mokyklų jaunimas esąs sąžiningesnis, doresnis ir mokytesnis....

Amerikos viešiosios mokyklos negali būti geros dėl kelių priežasčių. Pirm visko, valdo jas politika. Mokytojai ir mokytojos turi nusipirkti sau vietas nuo mokyklų direktorių (anais metais vienas Shenandoah lietuvis sėdėjo kalėjime už priiminėjimą nuo mokytojų kyšių) arba šėip jau pasitarnauti viešpataujančiai politškai partijai. Kur valdo politika, ten sąžinei ir mokslui nėra vietos. Antra, viešųjų mokyklų mokytojai yra labai žemai apmokami, o jų vieta — dėlei viršui paminėtų politiškių priežasčių — nėra užtikrinta. Todėl į mokymą viešose mokyklose žiurima ne kaip į tikslą patį savyje, bet kaip į „džiabą," tankiausiai laikiną — iki mergina neištekės. Trečia, ten laivinamas vien protas (dar-gi kaip prastai!), širdis visai užmiršta. Todėl viešųjų mokyklų jaunuomenė tokia nesuvaldoma, tokia šurkšti, taip nepažįsta dažnai dorybės net pamatu!

Yra kitokia mokytojų rūšis — tai tie, kuriems vieta yra užtikrinta iki mirsiant, jei... atlikinė savo priedermes sąžiningai ir atsakomai. Prie tos mokytojų rūšies priklauso valdiškųjų akademijų, kolegijų ir universitetų profesoriai. Jie yra po priežiūra ne politiškių vadovų, bet valdžios arba suprantančių mokslo vertybę direkčių. Todėl West Point'o ir Annapolis'o studentai, taip-pat privatiųjų mokyklų mokiniai stovi moksle augščiau už viešųjų mokyklų auklėtinius.

Trečioji mokytojų rūšis — tai tie, ką mokina iš pasišventimo, mokina dėl idėjos. Seseris — mokytojos,

kurios auklėja vaikelius ne dėl to, kad gauna už tą darbą užmokėti, bet „dėl Kristaus," dėlto, kad gaus už tai atlyginimą kitame gyvenime, — jos tai priklauso prie trečiosios mokytojų rūšies. Jų nekenčia tie, kurie nenori žinoti, kas yra tikyba, dora, artimo meilė. Bet suėjusieji į artimesnius santykius su seserimis, siuntusieji pas jas mokinties savo vaikus, mačiusieji jų darbų vaisius — tie brangina jas augštai; tie nevadina jų „davatkomis," nešneka paniekinančiai apie „aštuonis palaiminimus"....

Tos trečios rūšies mokytojus mes jau turime. Tai sv. Kazimiero Seseris. Kam rupi ištiesų mokykla — gera, dora, pasekminga mokykla — tas šelpis pinigiskai ir doriškai tāsias tylias darbininkes, tas pasirūpys, kad jų skaičius didintųsi, plėtotųsi....

Vienas laikraštis sako, kad visuomenė užlaikys pasaulines lietuviškas mokyklas, kaip dabar užlaiko bažnyčias ir parapijines mokyklas. Bažnyčias ir parapijines mokyklas užlaiko katalikai. Tie, ką nori įsteigti pasaulines mokyklas, tųjų įstaigų užlaikymai neduoda nei cento. Reikalauti, kad katalikai įsteigtų ir užlaikytų dar mokyklas tiems, ką nenori turėti nieko bendro su tikėjimu ir bažnyčia, yra vistiek, ką dovanai laiką gaišinti. Katalikai užlaiko bažnyčias ir parapijines mokyklas — tai-gi turi, kas jiems reikia. Kas nori kitokių mokyklų, tas turi jas pats pasistatyti ir pats užlaikyti, o ne „visuomenė," kuri, kaip tai išeina iš paminėtojo laikraščio žodžių, yra ne kas kit, tik — ar ne keista? — katalikai.

K. J. Baronas rašo „V. L.", kad pirmasai lietuvių teatras Amerikoje buvęs atvaidintas 31 d. gruodžio 1889 m. Plymouth. Teatras vadėnėsis: „Be sumnėnės arba kaip tai ant svieto ejnas." P. Bar. prie progos ragina lietuvių visuomenę apvaikšėioti dvidešimtmetes sukaktuves šito atsitikimo priderančiu budu: vaidinti teatrus, daryti prakalbas, laikyti paskaitas, deklamacijas ir tt.

Labai pagirtinas paraginimas. Girdėjome, kad šitokie jubilejaus apvaikšėiojimai yra ištiesų rengiami daugelyje vietų.

„Keleivio" leidėjai, Gegužis ir Michelsonas, tapo apskūsti už apšmeižimą kokio tai A. Gurkdaunio, kursai buvo apskelbtas laikraštyje užmušėju dviejų Rusijos žandarų. So. Bostono žemesnysis teismas negalėjo teisti tokios bylos, todėl byla, užsistačius leidėjams tukstantį dolerių, nuėjo į augštesnę instanciją.

Atsargiai su biografijoms, kad ir artimiausiųjų „draugų."

L. S. S. veikiamasis komitetas didumu 6 balsų prieš 5 prašalino d-rą A. Graičiuną iš Chicagos iš S-gos: daktaras esąs viešas skandalistas ir atviras socialistų priešas.

Kas atsimenta, kad d-ras G. kiek laiko prieš tat buvo pareikalavęs nuo L. S. D. P. ir „Revolucijos Šelpimo Komiteto" išduoti atskaitas iš gantųjų aukų. tam iš dalies suprantama, dėlko veikiamasis komitetas vartoja tokius

žodžius, kaip „viešas skandalistas“ ir „socialistų priešas.“

„D. V.“ vis dar agituoja už Susivienijimą Lietuvių Pašalpiinių Draugijų. Susivienijimas gali įvykti, gali neįvykti, bet Lietuvių Katalikų Federacija bandė dar seniau atsiekti panašų tikslą (suvienyti katalikiškas pašalpiines draugijas) ir — neatsiekė.

PROTOKOLAS

SUSIVIENIJIMO L. R. K. A. CENTRO KOMITETO SUSIRINKIMO

laikyto 8 dieną Liepos 1909 m. šv. Jurgio svetainėje,
Newark, N. J.

2-ra valandą po piet, prezidentas Susiv. L. R. K. A. atidarė susirinkimą, apreikšdamas susirinkimo siekį, perstatė išdirbti naujo kasieriaus kauciją ir kitus dalykus.

Po apsvarstymo nekurių dalykų likos nutarta:

1. Už organa „Žvaigždė“ užmokėti už tuos numerius, kurie išėjo laike seimo, kol nebuvo duota žinia, kad su laikytų organo siuntinėjimą. Užmokėti tik už N. N. 24 ir 25.

2. Naujas kasierius, G. Laibinis, pristatė The Tittle Guaranty & Surety Co., of Scranton, Pa. L. A. Watres, prez., kaip savo „bonds“. Po apsvarstymo tos kaucijos nutarėme jog: Susivienijimo prezidentas kun. S. Pautienius padarys ištyrimą tos kompanijos vertės, kaslink atsakomybės už tokią sumą [\$25.000] per Dunn Co., kuri tokiais dalykais užsiima ir kaip greit gaus atsakymą nuo Dunn Co., jog ta kompanija atsakanti už tą Bondą, tuomet naujam kasieriui [G. Laibiniui] bus perduoti visi Susivienijimo bėgamojo skyriaus pinigai, kurie yra pas seną kasierių

3. Susivienijimo prezidentas kun. Š. Pautienius tuo laiku paima nuo seno kasieriaus, K. Radzevičiaus dvi Susivienijimo knygas ir dvi bankų knygetes.

4. Ant galo likos nutarta pernešti iš Plymouth, Pa. bankos \$7000 į Mahanoy City Trust Co. ir visus iš Wilkes-Barre, Pa. bankos į virš minėtą banką Mahanoy, dėlto kad ten daug lietuvių turi šėrus, Wilkes-Barre ir Plymouth, Pa. svetimtaučiai. Pinigus perveš senas kasierius K. Radzevičia ir Susivienijimo prezidentas su sekretorium. Daugiau nieko neatsiradus svarstymui, sekretorius apreikšė, jog jau liepęs padaryti 3 naujas knygas, kurios kainuos \$69.50 ir parodė sampelį; knygos bus su patentu ir liuosais lapais.

Ta visi priėmė už gerą. Ant to ir užsibaigė susirinkimas.

Žemiau pasirašo visi dalivavusieji komiteto nariai tame susirinkime.

KUN. S. PAUTIENIUS, prez.
G. LAIBINIS, kasierius,
JONAS VIERAITIS,
K. VAŠKEVIČIA, globėjai kasos.

KUN. V. VIZGIRDA, knygius,
K. RADZEVIČIA, ex-kasierius.
K. KRUSINSKAS, sekretorius.

P. S. — P. K. Vaškiavičia nebuvo ant virš minėto susirinkimo, bet po viskam eidami susitikome ir Vaškiavičia; tuomet sugrižome į salę ir perskaičius jam kas likos nutarta, ant visko pristoję ir pasirašė.

K. KRUSINSKAS, sekr.

"MOTINA SKAUDŽIAI LIUDEJO"!

Buvo tai labai seniai. Vidurinėje Italijoje, nedideliame Umbrijos miestelyje, kurs vadinosi Todi, pranciškonų vienuolyno sodne sėdėjo šaly sienos vienuolis, tėvas Morkus, o kitas šaly jo stovėjo. Buvo atilsio valanda. Sėdintis, pažvelgęs į savo draugą, paklausė: „Broli Jonai, o dėl tu taip nuliudęs?“

Smulkus, išblyškęs užklaustojo veidas truputį paraudo; jis ne tuoju atsakė, ir tik po valandėlės tarė: „Broli Morkau, tariama žmonių išmintis yra paikybe, vien Dievo valia yra gera.“

„Ko gi taip troškai, kas neįvyko pagal tavo norą?“ vėl paklausė pirmasis.

„Man skurdu jau nuo seniai, kad dar nei vienas maldingas dainius neatsiminė apie Mariją, kaip ji stovėjo po Jezaus kryžiumi, turėdama širdį, skausmais pervertą, ir dešimteriojai kentėdama draug su Sunumi meilės ir gailėsčio mirtį. Iš to galėtų būti sudėta giesmė, kuri sujungtų dangų ir žemę ir atverstų visus nusidėjėlius, giesmė, kuri jos sudėjėjo vardą padarytų amžinu.“

„Kas gali jurą išsemti ir supilti į duobę! Kas panorėtų į silpnus žodžių posmus sudėti Išganytojo Motinos skausmus!“ atsiliepė Morkus.

„Niekas dar to nepadarė, nes regimai niekas dar nebuvo vertas, kad tai padarytų,“ kalbėjo toliaus užsimastęs brolis Jonas, „toki yra mano nuomonė, ir ta yra mano liudnumo priežastis. Kodėl gi tarp šv. Pranciškaus sunų negalėtų atsirasti toks, kurs tą skausmų giesmę išgiedotų Dievo Motinai?“

„Jei Dievas panorės, atsilieps ir akmenįs,“ buvo ramus atsakymas. Varpelis suskambėjo, ir abudu vienuoliu pasiskubino prie savo užsiėmimų; atilsio valanda buvo pasibaigusi.

Mieste gi tuotarpu buvo didis linksmas sujudimas. Seni ir maži skubinosi į vieną vietą, kame turėjo įvykti puikus pasilinksminimas su šokiais ir dainomis; iš minių tankiai girdėjosi triukšmingas šauksmas: „Tegyvuoją Jokubas de Benedetti!“ Ir ne veltui tas vardas buvo visų lupose; nes Jokubas buvo įrengėjų ir dušia šiandieninės iškilmės, taip pat kaip pirma daugelio kitų pasilinksminimų.

Ir galėjo jis tai padaryti. Pinigai upeliais plaukė prie to garsaus ir vikraus advoketo. Jo vardas buvo minimas su pagarba net pačiame Ryme ir Florencijoje; jo namai šlovingi, kaip kokio kunigaikščio; jo liežuvis visi bijojo, kaip aštraus kalavijo. Priegtam jis visai nebuvo šikštuoliu; jis rupinosi ne vien apie tai, kad jam pačiam būtų gera ir kad savo namus padarytų turtingais; jis ėjo visur

viešo gyvenimo srovėn, bėrė savo auksą ir, kas labiau buvo branginama, savo šnekas, savo juokavimus, savo neišsemiamą linksmumą; jis pramanydavo iškilmes, vieną po kitos, žmonėms ir miestui, — todėl ir nestebėtina, kad jo vardas buvo taip garsus Todi'je, kaip nei vieno kito. Ir nestebėtina, kad jis didžiudamos ir girdamos prieš visus vadindavo save pirmuoju visame Todi ir miesto pusdieviu ir liuob sakydavo, jog kada jis miršias, miršias draug su juo ir Todi miestas, nes jis esąs miesto dušia. Nors nemaža buvo ta jo piukybė, bet kadangi garsus advokatas buvo taipogi labai meilus ir prieinamas, visi pakęsdavo jo pasigyrimus; ir jei nebutų visuomet darę taip dėl jo paties, tai dar daugiau būtų jam atleidė dėlei jo žmonos. Ir nepaprasta gi buvo ta moteriškė! Geresnės tikrai nebuvo visoje Umbrijoje. Vien širdies gerumas ir nekaltybė: tokią matė ją visi meilią ir skaitaveidę, kada kasdien eidavo į bažnyčią, kada ligonbutį lankydavo, eidavo nuo lovos prie lovos, paguosdama ir sušelpdama, arba kada pasirėdžius turtingais rubais ir papuošalais šaly savo vyro pasirodydavo viešuose susirinkimuose. Tuomet nebudavo kreivakiavimo; ir nors ji būtų pasirodžiusi purpura apvilka ir su karalienės vainiku ant galvos, — ir tada lygiai su džiaugsmu ir be pavydo būtų į ją veizėję, nes visi, nuo pirmojo lig paskutiniajam, mylėjo ją, kaip didžiausią brangenybę, kaip viso miesto garbę.

Ir kaip gi brangi ji buvo savo vyrui!

Tikra tiesa buvo, kada jis sakydavo, jog Kotryna yra jo gyvenimo žvaigždė ir laimė, jo saulė ir jo skaitus mėnulis; ir jei jis gyresis savimi ir savo darbais, tai šimtą kartų labiau jis didžiavosi savo maldinga, ištikima, gera žmona. Ir nors pats nebuvo maldingas, o paskendęs žemiškuose dalykuose, buvo visai užmiršęs apie Dievą ir Bažnyčią, vienok Kotrynai valia buvo daryti visa, ką ji norėjo. Ji, tiesa, ir nevargino vyro savo maldingumu: kada jis norėdavo, ji rėdydavos, kaip kunigaikštienė, dalyvaudavo su linksmu veidu šaly savo vyro iškilme ir taip padidindavo jo šlovę.

Jokubas de Benedetti tokiuose atsitikimuose buvo užimtas tik savimi, o ji visai nemislijo apie save. Iškilme ji atsirasdavo tik per paklusnumą, bet jos mintis ir jausmai budavo danguje. Kaip daug ji meldavosi kasdien už savo mylimą vyrą, kurio dušią ji geriaus žinojo, kaip kas kitas, kiek ji save vargindavo už jį ir kaip ji aukodavosi Dievui, — tai buvo jos paslaptis, niekas to nežinojo. Ir kiekvieną kartą, pirma negu ji turėdavo pasirodyti viešai šaly savo vyro, kaip gi karštai ji meldėsi prieš sopulingos Dievo Motinos paveikslo už save ir už jį!

Tą dien žmonės miniomis grudosi į pasilinksminimų vietą; ir Jokubas pasiėmė su savim savo žmoną. Su tikru džiaugsmu viežėjo į ją puikiai pasirėdžiusią ir atsiliėpę: "Kotryna, argi tave kasdien Dievas daro gražesne!"

Ji paraudo ir pažvelgus į jį šypsodama atsakė: "Palauk tiktai, Jokubai, mirtis atidarys tau akis ir atlygins už tokius juokavimus!"

"Kaip tu gali dabar taip šnekėti!" pasakė jis greitai, "nebekalbėk taip niekados!"

"Oro, daugiau oro!" ištare ji vos gindimu balsu.

"Meldžiu man atleisti; bet aš negalėjau suturėti savo žodžių, nubausk mane už tai!"

"Tu turi būti nubausta", pasakė jis linksmai, paduodamas jai ranką ir padėdamas išeiti iš karictos. O kada juodu ėjo, kalbėjo jis juokdamas: "Kaipo bausmę tu turi išklaudyti, ką aš šią naktį sapnavau, kaip aš tave apleidžiau ir kaip man dar priegtam vienas šventasis padėjo".

Kortyna pakėlė į jį savo tamsias akis ir laukė tolesnio pasakojimo.

"Buvo gi taip, kalbėjo jis toliau, aš sapnavau, kad tu numirei ir buvai palaidota, o tuomet mane sužiedavo su kita jaunąja, ir tai padarė pats Šventasis iš Asyžiaus. Ir kad aš paklausiau, kokį kraitį ji su savim atneša, atsakė šv. Pranciškus: Niekas; tai ir yra jos didžiausias kraitis. — Ar gi tai ne kvailas sapnas? Ir tuomet aš ją paklausiau: Mano sužieduotine, kur tu nori gyventi? O ji kalbėjo: Mudu iš čia išeisiva ir rasiva tokią, kuri dar neturtingesnė yra už mane, ir pagiedosiva jai giesmę. Ar tu dabar esi užganėdinta ta bausme!", užbaigė jis besi juokdamas.

Bet Kotryna užsimasėius tylėjo, o po valandėlės tarė: "Tai buvo daug reiškiąs sapnas", ir greitai pridėjo: "Ar ne tiesa, Jokubai, tu mane šiandien paleisi namon, kaip tik galėsi; tu žinai, kad aš šį rytą priėmiau šv. Komuniją ir norėčiau..."

"Pasibaigus žaidimams mes tuojau sugrįšime, atsakė jis, tau nereiks labai ilgai laukti..."

Žaidimai prasidėjo. Šlovingiausios miesto moteris sėdėjo ant augštai pataisytų ir gražiai parėdytų suolų, o tarp jų pirmojoje vietoje Kotryna Jokubas, kaipo žaidimų vedėjas, buvo žemai, kur jis davinėjo savo nurodymus. Susirinkusiųjų džiaugsmas tikrai buvo begalinis. Tokio gražaus pasilinksminimo, tokių giedojimų, tokios muzikos lig tam laikui dar nebuvo buvę Todi'je. Ir Jokubo užganėdinimas buvo didis.

Ką tik buvo praskambėję linksmos muzikos akordai, atsiliėpė delnų plojimai ir tukstančiai pagirimo balsų, kaip vienu kartu pasigirdo bausis traškėjimas ir širdį perveriantis šauksmas. Pasidarė nepsakomas sumišimas. Jokubas pakėlė savo akis į vietą, kame buvo jo žmona —

Kas tai yra! — kur moteris, kame yra jų suolai!

Didelis dulkių debesys buvo apsiautęs tą vietą, kur buvo įtaisytos vidurinės krasės, o iš ten ėjo bausis vaitojimai ir šauksmai. Suolai buvo įlužę, o moteris buvo palaidotos po griuvėsiais!

Jokubas, kaip be proto, puolė į griuvėsius ir pradėjo šaukti: "Kotryna, Kotryna! kur tu!"

Bet iš pradžių nebuvo galima jos rasti. Su didžiu pavojum ir vargu emė šalyn sienojus, ištraukdami vieną po kitos nelaimingas aukas, užmuštas arba sunkiai sužeistas. Šimtai rankų darbavosi pagalbos davime. Galop išgirdo Jokubas savo vardą minimą. Ten pakėlė dar vieną; jis pažino apdarą: tai buvo jo Kotryna Už valandėlės jis buvo prie jos; jau kelios kitos moteris užsiėmę nelaimingąja, kurios veidas buvo išblyškęs, kaip drobė. Lyg išgirdus pilnus didžiausio nusiminimo vyro žodžius, Kotryna pravėrė akis. —

Jokubas greitai perpiovė puikius jo moters krutinę veržiaučius rubus; bet tuoju su išgąsčiu pasitraukė atgal: iš po viršutinių apdarų pasirodė kieta aštri ašutinė, kurią maldinga džiaugsmus mėgstančio vyro žmona nešiojo ant savo kuno. — Taip ji dalyvavo iškilmėse!

"Kotryna!" — Tas buvo vienatinis žodis, kurs išėjo iš ašaromis apsilusio vyro lūpų.

Ji pažvelgė begal maloniai į nusiminusį ir ištare: "Mano Jokubai, aš kenčiu su džiaugsmu už tave!" Ir paskutinėmis savo spėkomis patraukdama jo galvą prie savęs, pridėjo tylomis: "Sapnas pildosi; eik paskui Šventąjį, aš laikiu tavęs danguje, o ateik!" Toje valandoje prisicirtino kunigas su šventu Aliejumi. Linksmumo pilnas akis pakėlė į jį mirštančioji; tuoju buvo jai suteiktas paskutinis Patepimas ir Absoliucija. Dar vienas' atsiduksėjimas — ir geriausioji ir šlovingiausioji Todi'je moteriškė gulėjo negyva.

Daug metų praslinko. Kotrynos de Benedetti kunas pavirto žeme, iš kurios buvo kilęs. Jokubo rumuose gyvena kiti; svetimi veidai visur miestelyje: kas buvo jaunas užaugo, senieji išmirė. Vienuolynas pasilieka toks pat, bet brolis Jonas ir brolis Morkus taipogi labai paseno.

Ir pirmojo troškimas buvo išsipildęs: katalikiškoji krikščionija gavo tuo laiku giesmę, kurioje apgiedami su stebėtinu liudnumu Marijos skausmai po kryžiumi; šv. Pranciškaus dvasiškas sunus buvo ją sudėjęs.

Tos giesmės žodžiai nutepti yra didžiomis raidėmis ant vienuolyno sienų; pradžia gi jos toki:

"Stabat Mater dolorosa (Motina skaudžiai liudėjo)"...

Ir iš tikrųjų ta giesmė pajudino dangų ir žemę savo griaudingumu ir liudnumu.

Giesmės gi sudėjęju buvo Jokubas de Benedetti iš Todies, vadinamas taipogi Jakopone.

Jis tikrai nuėjo paskui savo žmoną keliu į dangų. Kada pasiliko vienas, kada įsižiūrėjo į savo gyvenimą, pilną savymeilės, begalinis skausmas ir gailės apėmė jo širdį. Vienu kartu jis numetė savo rumuose nuo savęs gražius apdarus, kojomis sumindė surinktas per ilgą laiką brangenys, visas naktis klupėdamas ir ašaromis apsiliejęs maldavo Sutvertoją susimilėjimo, išsižadėjo viso, namu, jų įrėdymo, turtų, paskutinio pinigų ir visa išdalino beturčiams. Negan to, jis per iščius metus vaikščiojo kaip elgėta po miesto gatves, visu išjuokiamas, stumdomas, kentėdamas alkį, šaldamas, bepročiu paskaitytas, paniekintas ir užmirštas: tokiu būdu jis varė iš savęs tuštybę ir puikybę. Ir kada jis taip pergyveno kelerius metus, išsižadėjęs savęs ir pasaulio ir atsidavęs Dievui, tuomet atėjo šv. Pranciškus ir pavedė jam naują sužieduotinę, kurios kraičiu buvo šventas neturtas, neturtas dvasioje, kurs jį padarė laimingu ir didžiai turtingu. Ir tas neturtas atvedė jį prie kryžiaus, prie tos, kuri buvo dar labiau neturtinga, kaip pats neturtas: prie kankintinių Karalienės, prie skausmais apvainikuotos Motinos Marijos; ir jis draug su savo neturtu, pilnas šventosios Dvasios, sudėjo švenč. Panai aną stebėtinai gražią giesmę "Stabat Mater", kuri iki šiai dienai pasilieka viena iš gražiausių bažnytinių giesmių ir kuri šv. Bažnyčioje padarė tikrai

amžinu vardą Jakoponės iš Todi, kurs, kaip advokatas, nors ir labai garsus, butų buvęs seniai užmirštas.

Štai jis klupi savo nedideliame kambaryje, kaip šv. Pranciškaus tretininkas; prieš jį ant sienos kabo paprastas sopulingos Dievo Motinos paveikslas; o jis meldžiasi dvasios pagavime:

"Motina Dievo šventomis
Zeisk mano širdį žaizdomis
Nukryžiuoto Viešpaties!"

Ir giliame apmąstyme paskendęs tiesė ir kelė jis augštin išdžiuvusias, savo rankas, o ant jo išblyškusio suvargusio veido matėsi lyg nežemiška linksmybė. —

Kas gi tai dedasi—ką jis mato?

Gal jis toje šventoje valandoje regi sopulingą Motiną ir dėlto tiesia prie jos savo rankas ir tylomis meldžiasi. Ar dar ir dabar jis atsimena apie savo žmoną? Užbaigdamas jis maldauja Mariją, kad ji draug su antrąja jo sužieduotine, šventu neturtu, nuvestų jį į pasimatymą su jo mirusia Kotryna.

Taip ir atsitiko.

Sventų Kalėdų dienoje 1306 metais numirė dievobaimingas Jakoponė. Kalėdų gi dienoje labiausiai apsireiškė Marijos neturtas, nes ji tą dieną buvo visų neturtingiausioji Motina. Tą tai dieną ji atėjo pas savo gilios senatvės sulaukusį tarną, kurs visa pametęs per ilgus metus vien Dievui tarnavo, ir paėmė jį į amžiną laimę, kad išvystų veidą Dievo, kar regėtų aniuolus ir šventuosius, kad pasimatytų ir amižnai susivienytų su savo žmona, maldinga ir nekaldą Kotryna, kuri po Dievo buvo daugiausiai padariusi jo išganymui.

Ir pilnas linksmybės, su giesme ant lūpų numirė sudėjęs giesmėms "Stabat Mater". Dievas padarė, kad akmenys kalbėjo.

Rašytojas gi šitos apisakėlės užbaigia ją linkėjimu: Tegul visi, esantieji moterystėje, taip tikrai myli kits kitą ir susivienija Dievuje, kurs yra galutinai jų tikslu, kaip Jokubas ir jo Kotryna!

Versta iš: K. Kumel, An Gottes Hand.

Iš „Vienybės.“

NAMINIS VAIKŲ AUKLĖJIMAS.

(Tąsa)

Tėvų pavyzdys.

Tėvai privalo auklėti savo kūdikį gyvu savo gyvenimo ir darbų pavyzdžiu. Vaikai bus tuomi, kuomi juos padarys tėvų nami.

Dažnai pasitaiko patėmyti, jog tėvai, kurie negavo augštesnio išlavavimo ir neretai patįs nukentėia, turi geriau išlavintus vaikus, kuomet, tankiai augštai išlavintų tėvų vaikams trūksta išauklėjimo. Pirmieji yra gražūs žmonės, kurie su Dievo tik pagalba atskiria kas pritinka ir tankiausiai savo geru pavyzdžiu vaikus prie gero veda. Vaikai, paprastai, būvo tokie, kokie jų tėvai buvo. Pasitaiko, tiesa, išėmimai, bet, kaip išėmimai patvirtina tik regulą, kad: obuolys nuo obelies netoli krinta. Niekas negali to kitam duoti, ko pats neturi ir visada tas pasiliks tiesa, kad vaikai yra tėvų veidrodis, panašus į juos ne tik iš veido, bet teip-gi iš būdo galvojimo ir paieigimo. Regint sūnų ar dukterį, gerai ar blogai darant, sako: tai

teip, kaip jo tėvas ar jos motina. Kaip žolynas kreipiasi į saulę, taip kūdikis kreipiasi į tėvus savo pilnas meilės ir užsitikėjimo akis, klausdamas, kaip jam pridera gyventi. Kūdikio dvasia yra minkšta ir mikli, kaip vaškas. Kiekvienas prakilnus, lygiai kaip ir blogas darbas, kurį turi progą kūdikis patėmyti, atsimuša jo dvasioje ir palieka joje ženklą. „Žodžiai sujūdina, o pavyzdys patraukia“ — sako priežodis; tą patraukiantį suteikia tėvų namai. Tegu tėvai atsimena tą priedermę, jog kiekviename darbe ir pasielgime reikia vaikams duoti gerą pavyzdį. Jaunų dienų tuštybės ir paikystės neprivalo atsikartoti tėvų gyvenime. Tėvai negali vėl tapti vaikais, kada rūšios gyvenimo priedermės juos slogina. Teatsimena apie tai jaunieji, kurie rengiasi moterystėn įstoti arba tėvai, kurie savo vaikus į tą stoną rengia.

Teip šv. Izidorius gražiai kalba: „Kūdikis žiuri į tėvus tvirta, ištikima akia, kaip mokinys į padėtą prieš save pavyzdinį raštą. Jų pavyzdys, tai žymė, kuri ant minkštos kūdikio širdies antspaudą palieka, tai kvarma, kurioje jis pavidalą gauna. Ištikro, pagal savo pasielgimą, tėvo ir motinos ranka piešia kūdikio sieloje ar iškilmingą Dievo paveikslą ar baurią šėtono šmėklą. Nuo to (tėvų) pasielgimo tankiausiai priguli vaiko širdies prakilnumas ar ištvirkimas, tikras išlavimas ar sudarkymas.“

Te tik permainingai tėvai ramiai savo pastogę į Dievo Bažnyčią, o saugos ją Dievo aniuolai, kad neprastotų vaikeliai aniuoliškos nekaltybės.

Katalikiškuose namuose privalo būti kryžius ir inielis su švėstu vandeniu. Kada vaikai keliasi ar gult eina, te juos tėvas ar motina švėstu vandeniu peržegnoja. Už laikant priderantį švarumą ligų bakterijos, kurios mat, ir švėstame vandenyje gali atsirasti, sveikatai neužkenks, bet anaipol, išsipildys Rašto žodžiai: „Tėvo palaiminimas stato vaikams namus. „Ryte ir vakare, prieš valgį ir po valgiui, sudėk, motina, kūdikio rankes ir mokyk trumpą maldele atkalbėti. Meldžiantis tėvas, meldžiantis motina, viduje besimeldžiančių vaikelių yra tai reginys, kurs linksmina aniuolus ir žmones. Dievoti, meldžiantiesi tėvai turi teip-gi-dievuotus vaikus. Iš tėvų burnos vaikas abejo mokinas: laminimo ir keikimo. Rugsėjo II d., 1879 m., Katalikų susirinkime mieste Aachen, teip kalbėjo garsus Vokiečių veikėjas Windthorst: „Jei motina, Dievo pašaukta būti dievotumo sergėtoja, tą savo uždavinį rimtai namuose atlieka, tai teikia namams palaiminimą, už kurį diedesnio negalima išgalvoti. Jei motinos ir mergelės nori fotografuoties, tai geresnės nesurandū joms pozos, kaip motinos, kada ji mažiuskus katekizmo mokina ir mergelės su ražančiumi rankoje.“

Katalikišką šeimyną gali pažinti pėtnyčioje ir nedėlioje: pėtnyčioje ten pasninką užlaiko, o nedėlioje klauso bažnyčioje šv. Mišių. Jei tėvas ar motina laužo pasninką ir sako kad tai niekas, jų vaikai užaugę tą patį darys su ketvirtu prisakymu — neklausys tėvų, nes to juos tėvai savo pavyzdu išmokino.

Tukstančiai Amerikos lietuvių apsileidžia šv. Mišių klausyme. Paaugančius vaikus paprastai da siunčia; bet neužilgio ateis laikas, kada vaikai pasakys: tėvas ir mo-

tina galėjo eiti, o nėjo, ko mums vaikščioti? Vienas misionorius tokį aprašo atsitikimą: kelia nedėdienyje motina, 7 valandą ansti, savo 8-nių metų vaikiną ir teip sako: laika kelties, nes kitaip šv. Mišias apleisi! —

Vaikas pūsmigis prašosi: leiskit pamiegoti, da ir tėvas miega. Išgirdęs tai artimame kambaryje kitatikis tėvas, pašoko iš lovos, prikėlė vaiką ir sako: netruk, renkis, ir aš su tavimi einu ant Mišių! — Tą pačią dieną atėjo tasai tėvas pas kunigą r sako: „Gerbiamasai, aš noriu ir privalau į Katalikų Bažnyčią sugrįžti, nes matau, kad mano pavyzdys yra reikalingas prilaikyti mano vaikus pildyme jų priedermių.“ Kaip išmintingai jisai protavo. Tėvas, namų galva, turi didžiausia svarbą vaiko akyse; bernaiciai ypatingai seka tėvo pėdomis. Tegu motina, kunigas ir mokytojas su visu uolumu testengiasi vaikiną tikėjimiškai išauklėti, tik tadą tikėjimo ir doros teisybės prie jo prisiims, kada tėvas savo pavyzdiu ir valdžia parems.

Jei tėvas priešai Dievą ir tikėjimą burnoja, tai tuo ardo kitų gerą įtekmę ant savo vaiko, nes šis ai vis mano, kad jo tėvas geriausiai viską žino. — Kartą mokytojas pasakojo vaikams apie geriausįjį Dievą, ir pabaigęs paklausė vieno iš jų, kur yra Dievas? Kol šis susigriebė atsakyti, jo kaimynas 8-ių metų vaikiną, patraukęs šį už skverno kušda teip, kad mokytojas girdėtų: „ne duok apsigaut, mano tėvas sakė, kad nėra Dievo.“

Senovėje, tėvas laikė šeimynoje kunigo vietą; jis, kaip Jobas, degindavo Dievui — garbės, dėkingumo ir permaldavimo aukas. Tėvas, kaip namų galva, yra vietininkas Dievo savo šeimynoje. Kur tėvas, savo pavyzdu nestato, tik griauja, ten kitų darbas ant tuščio eina. Jūs tėvai, tai atsiminkite ir neimkite ant savo sąžinės baisaus nusidėjimo už vaikų suvadžiojimą savo apsileidimu, klaidingu apsišvietimu ir netikėjimu. Dėl savo vaikų labo atsiverskite ir pameskite piktus savo papročius. „Žmogus, kuris su vaikais turi užsiėmimą ir pats geresniu netampa, sako viens iš naujausiųjų pedagogų*), turi būti žmogus labai žemos rūšies.“

Viena pedagogė straipsnyje: „Mūsų vaikai — kaip mūsų auklėtojai“ **) šioki aprašo atsitikimą: „Jauna budama turėjau draugę, kuri paskui į kitą miestą išteikėjo. Keletą metų nesimatėme: pagali pasitaikė man ilgiaus pas ją paviešėti. Ji mane sutiko su pulkeliu linksmų vaikučių. Į trumpą laiką visai man smagu pasidare jų namuose. Visur gražu, švaru, patogų teip, kad reikėjo stebėtis. O juk Elziutė visų buvo laikoma už vėjavaike, kuri neturėjo apie tvarką jokio supratimo: štai, jos lengvas ir netvirtas būdas, kaip matyt, visai dingo. Syki, vakarop, padariau jai draugišką komplimentą apie jos būdo atsimainymą.

Ji nusijuokė.

Manai turbūt, mano vyrą esant koku nepaprastu pedagogu, kad teip mokėjo mane išauklėti? tarė ji.—

*) Diesteoweg.

**) Koelnische Volkszeitung.

(Tol. bus.)

VAIKU SKYRIUS.

SODININKO DOVANA.

Julytės tėvai turėjo gana gražų sodą, kurį ji mėgdavo dažnai lankyti, jo gražiais takais bėginėti, kvėpuoti tyru oru, o kartais nuo seno sodininko, Povilo, šitą išgirsti apie augalų auklėjimą.

— Ką čia šiandien Povilas veikia? — pasiklausė mergaitė.

— Sodinu geles, — atsakė Povilas — ir, jeigu Julytė nori, tai galiu tau vieną vazonėlį paaukoti; štai imk šitą gražią palergoniją, bet pamink ją rūpestingai daboti, savo laiku palaistyti vandeniu, tai pamatysi, kaip ji puikiai žydės!

— Ačiu, tamistai, labai ačiu! — tarė didžiai nusidžiaugus mergaitė ir, paėmus puodelį, parsinešė jį namo, pastatė ant lango ir rūpestingai jį augino.

Gegužės mėnesį Julytė pamatė ant savo mylimo augalėlio žalius pumpurius; jos džiaugsmas buvo neapsakomai didelis, kuomet palergonija prieš mamos vardadienį puikiai pražydėjo.

Vardadienį mergaitė karštai pasveikino mamą ir padovanojo jai gražų žolyną, kurį pati išaugino.

Toks Julytės pasielgimas galėtų įkvėpti visiems vaikeliams norą prie žolynų auklėjimo, nes tai nesunkus ir labai patogus darbas auginti ant lango savąjį žolyną ir juo besirūpinti.

Noriu tam tikėti, kad dauguma jaunų skaitytojų seks Julytės darbą.

Ksav. Vanagėlis

MAŽAS SODININKAS.

Onutės ir Jonelio mama labai mėgo žolynus; ji kasmet prisėdavo, jų daug savo darželyje ir pati juos prižiūrėdavo: ravėjo, laistė tyru vandeniu ir t. t. Kambariuose ant langų taipogi stovėjo vazonai su gražiomis, įvairių spalvų, gėlėmis. Onutė, aštuntų metų mergaitė, mėgdavo žiurėti, kaip mama laistydavo savo numylėtus augalus. Ji turėjo mažą, žalios spalvos, blėtinę laistyklėlę ir dažnai padėdavo mamai laistyti geles.

Mažytis Jonelis, kuriam vos sukako treji metai, atydžiai žiūrėdavo, kaip mama ir sesuo laistydavo geles; ypač jam patikdavo klausyti įdomių mamos pasakojimų, nors jis ir negalėjo visko suprasti.

Labiausiai jam įdomu buvo girdėti, kad ir gėlės taipogi geria vandenį savo šaknukėmis lygiai taip, kaip ir žmonės geria pieną, arbatą ar vandenį; kad vandenyje yra įvairių mineralinių dalelių, kurios maitina augalus, lygiai kaip mus maitina barščiai, bastučiai, roputienė ar bulvienė

Onutė su pasimėgimu klausė tų mamos pasakojimų ir, laistydama geles, nuolat į jas prakalbėdavo:

— Gerkite, mieli augalėliai, gerkite, kad nebūtumėt alkani!

Mažytis Jonelis, matydamas tokį sesers pasielgimą, taipogi dažnai pasakydavo:

— Gerkite, žolynėliai, gerkite!

Tą pačią dieną atsitiko taip, kad visiems suėjus virtuvėn, kambarį liko tikėtai Jonelis.

Vaikutis, paėmęs nuo lango mažiausį vazonėlį, pastatė jį ant žemės ir, paėmęs stovinčią prie sienos Onutės laistyklėlę, kurioje dar vandens būta, norėjo jau jį palaistyti; bet staiga pamatė ant kedės padėtą naują su gėlėmis mamos skrybelaitę, kurią mama buvo Kaune nupirkusi.

— Taigi, — manė vaikutis — mama užmiršo palaistyti šitas gėlutes... gal jos labai alkanos!...

Padėjęs skrybelaitę ant grindų, jis pradėjo uoliai laistyti jos gražias geles, kalbėdamas:

— Gerkite, žolynėliai, gerkite!

Staiga kambarin įėjo jo nešiotė ir net suriko, pamąčiusi tokį netikusį Jonelio darbą.

Išgirdusi riksmą, atbėgo ir motina iš virtuvės. Gaila jai buvo naujos skrybelaitės, vienok ji negalėjo nuo juoko susilaikyti, Jonukas gi, labai nusistebėjęs, tarė:

— Juk, manytė, daug kartų kalbėjai, kad gėlėms labai reikalingas vanduo, be kurio jos galėtų numirti!

Ksav. Vanagėlis.

FRIDRIKAS DIDYSIS

Fridrikas Didysis važiavo šalia vienos Berlyno mokyklos, kuomet iš jos, mokslui pasibaigus, išėjo minia vaikų su knygomis. Vaikučiai garsiai klegėjo ir savo riksmu pertraukė valdovo mintis.

— Eikit mokyklon jūs rėksniai! — susuko karalius, greitai važiuodamas.

— Žiurėkite,—tarė vienas mokinys savo draugams— juk jis karalius, o to nežino, kad jau mokslas mokykloje pasibaigė.

Ksav. Vanagėlis.

ŽVEJYS IR ŽUVIS.

Žvejys pagavo žuvį. Žuvis jam tarė:

— Leisk mane atgal vandenin; matai, aš dar nedidelė: mažai iš manęs naudos. Tau mane paleidus, aš užaugsiu didesnė; tuomet, pagavęs, daugiau naudos turėsi.

Žvejys jai atsakė:

— Tas būtų neprotingas, kuris mažos naudos išsižadėjęs, lauktų didelės.

Ksav. Vanagėlis.

AGENTAI DRAUGO

Antanas Kasparavičius
27 E. 23rd. St. Bayonne, N. J.
Juozas Mališauskas
Forest City, Pa.
Kazim Skirpstunas
Sugar Notch, Pa.
P. O. Ant. Gudaitis
Silver Creek, Pa.
Box 73 Mike Šlapikevičius
Silver Creek P. O. NEW Philadelphia, Pa.
V. Leskevičius
P. O. Midleport, Pa.
Mikas Cibulskas
573 Canfield Ave Detroit, Mich.
J. Žemaitis
416 W. Cherry St., Shenandoah, Pa.
Fr. Kizievich
Box 167 Minersville, Pa.
M. Karbauskas
52 G. St. So. Boston, Mass.
L. Švagždys
171 — 5th St. So. Boston, Mass.
J. Mikutaitis
1438 Western Ave. Allegheny, Pa.
A. Radzevič
194 New York Ave. Newark, N. J.
A. Gečas
2229 Illinois Court Chicago, Ill.
A. Klimavičiute
321 Kensington Ave. Chicago, Ill.
A. Pocius
10806 Wabash Ave. Chicago, Ill.
M. Duda
51 W. — 25th. St. Chicago, Ill.
K. Strumskis
2323 West 23 Place, Chicago, Ill.
P. Dauginikas
11 Fourth St. E. Cambridge, Mass.
M. Šaulys
168 Beakon St. Brighton, Mass.
J. Bartoševiče
4417 Marshallfield Ave., Chicago, Ill.
J. Pustelninkas
722 Washington Ave. Braddock, Pa.
V. Bielauskas
468 Northampton St. Easton, Pa.
M. Urbanavičė
Box 33 Thomas, W. Va.
J. Antanaitis.
Box 22 Swoyers, Pa.
Pr. Bukantis.
96 Centre st., Kingston, Pa.
Juoz. Matuliavičia,
1657 Tioga str. Shamokin, Pa.
Ant. Baranauckas,
1214 Railroad str. Shamokin, Pa.

Jos. Valentinavičia,

1114 Cedar ave. Scranton, Pa.

J. Versiaekas,

65 Davidson str. Lowell, Mass.

Ignas Mikalojus,

1028 South 2nd Street, Philadelphia, Pa.

Joseph Robinsky,

163 First Street, Elizabeth, N. J.

J. Šalčius,

1399 East 41st Street, Cleveland, Ohio.

PAJIEŠKOJIMAI.

Aš, Ona Ališauskiene, kątik pribuvusi iš Škotliandijos, paješkau savo vyro Mykolo Alisausko, kuris iki Velykų gyveno Bradrike, o po Velykų išvažiavo į Nevarką N. J. Jei kas apie jį žino, meldžiu nužemintai, man pranešti šiuo adresu: Ona Ališauskiene, Swoyersville, Pa. P. O. Luzerne Co.

Pajieškau savo brolio Juozapo Uzdilos iš sesers Agnieškos, po vyro Skripkienė. Pirma gyveno New-Yorke. Kas žino juos gyvus ar mirus esant, iš širdies meldžiu man pranešti. Jurgis Uzdila, 19 Korey Street, Amstardam, N. Y.

REIKALINGAS VARGONINKAS, gerai mokas bažnytinį chorą vesti keturiais balsais ir mylintis lietuviškas giesmeles. Lai atsišaukia į „Draugo“ redakciją.

Dr. A. L. GRAIČUNAS,

Pasekmingai gyda visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur suteikin sąžiningus patarimus per laiškus.

TELEFONAS: Yards — 3162.

3312 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

DRAUGIJOS!**H. R. Morgan**

laiko dirbtuve

visokių jums rekalingu daiktu, kaip tai: KEPURIU, KOKARDU, ŠARPU, VELIAVU ir tt.

Adresuokite:

R. H. MORGAN,

13 N. Main St., Shenandoah, Pa.

Swalm Hardware Co.,No. 21 North Centre Street,
POTTSVILLE, PA.

Įvairiausi geležiniai daiktai, tepalai, stiklas, dudos, plasteris, įrankiai, sportiniai ir naminiai daiktai.

Parduoda aglumu ir paskyrium.

ADRESAI CENTRO VYRIAUSYBĖS SUSIV. LIET.**RYMO-KAT. AMERIKOJE:**

KUN. S. PAUTIENIUS prezidentas
P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,
67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS sekretorius,
324 South 1st. St. Brooklyn, N. Y.

GABRYS LAIBINIS, izdininkas,
P. O. Box 135 Duryea, Pa.

Globėjai kasos:

JONAS VIERAITIS,
107 So. Harding St., Worcester, Mass.

KAZYS VAŠKEVYČIA,
186 Jefferson St., Newark, N. J.

KUN. V. VIZGIRDA knygins,
190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiškas vadovas,
207 Adams St., Newark, N. J.

Tautiet! Jei reikia Tau statyti nauji namai, ar taisyti seni, tai žinok, kad tatai atliks kuogeriausiai kontraktierius **MIKAS SLAPIKEVIČIUS**, New Philadelphia Pa.

OFFICE NEW PHONE 37. RESIDENCE 1100.
LIETUVIŲ ADVOKATAS
JONAS S. LOPATTO.
47-48-49 Bennett Building, Wilkes-Barre, Pa.

FABIOLĖ,

Garsi kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nušimtis.

Gaunama pas:
REV. V. VARNAGIRIS,
312 S. 4th St., **BROOKLYN, N. Y.**

NAUJA KNYGA

Biblija arba šv. Raštas
išleistas

KUN. S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraštis yra katalikiškas.
Kaštuoja \$2.00 ir 15c. persiuntimui
Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS,**
GIRARDVILLE, PA.

MOKYKIMĖS PATIS.

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaikų draugas arba kaip mokytis skaityt ir rašyt be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytis rašyt be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytis rokundų be mokytojo 10c. su paveikslais (apdaryta) 35c.

Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS

Box 62 **NEW YORK, CITY.**

REIKALINGAS Mokytojas lietuviškai parapijos mokyklai nuo 1 Rugsėjo (Septemb.), vyras ar merga, turintis teisę buti mokytoju ir mokantis angliškai ir lietuviškai. **Rašykite tuojau pas**

REV. J. ŽEBEIS
396 Church Street. **NEW BRITAIN, CONN**

Naujas Telefonas 1005. Senas Telefonas 659.

Dr. Albert Kaufmanas,

—: GYDYTOJAS IS LIETUVOS. —:

Specialistas visose ligose.

Gydo labiausiai užsienėjusias vyrų, moterių ir vaikų ligas. Galima susikalbėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai. Yra daktaru keletu lietuvių ir lenku kuopu Turi mašiną, su kuria galima matyti ir pažinti ligas kuone, kaip per stiklą, užtai ligos yra tikrai ir greitai išgydomos.

Priima nuo 8 iki 10 val. išryto, nuo 2 iki 4 popiet,
nuo 7 iki 9 vakare.

51 N. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.

„DRAUGO“

SPAUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR

GERIAUSIA

GREITAI ATLIEKA

ĮVAIRIŲ ĮVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

**Konstitucijas, Plakatus,
Tikičius, Užkvietimus
i vestuves ir tt.**

RAIDĖS STATOMOS DIDELE—NAUJAUSIOJO
PATENTO—MAŠINA „LINOTYPE“.

Adresuokite:

„DRAUGAS,“

314 E. MARKET ST., WILKES-BARRE, PA.